

ANWB fietsroute Duinpoldererroute

24 km

Duinen en polders zijn elkaars tegenpolen. Tussen Katwijk en Noordwijk bereiken de duintoppen een hoogte van soms 25 meter. Landinwaarts liggen polders op of onder de zeespiegel. De duinen zijn onze Hollandse bergen met een afwisselend beeld van kale blanke toppen, duinstruweel en duinbos. De platte polders zijn doorgaans strak verkavelde en diepgroene bijartlakens gestoffeerd met koeien en schapen. Nu neemt bij Valkenburg een militair vliegveld nog veel ruimte in beslag. Men wil deze ruimte gaan gebruiken voor woningbouw.



Het waterleidinggebied tussen Wassenaar en Katwijk (foto Aad Schenk/Foto Natura)

1 Katwijk is een middeleeuws vissersdorp zonder haven. In vroeger tijden werden de platte vissersschuiten het strand opgetrokken met paarden en mankracht. Tegenwoordig maken de Katwijkse vissers gebruik van de haven van IJmuiden. Tijdens de oorlog hebben de Duitsers het oude dorp met de kleine straatjes grotendeels gesloopt. *De Vuurbaak* (1605) is na de Brandaris op Terschelling de oudste vuurtoren van Nederland.

2 De rivierklei langs de Oude Rijn bij *Rijnsburg* leent zich goed voor de tuinbouw. In de Middeleeuwen stond hier al een abdij met uitgebreide moestuinen en boomgaarden. Nu domineren kassen met groente en vooral bloemen.

3 Bij Veldzicht liggen *zandwinplassen* die in gebruik zijn als recreatiegebied. In de 17e eeuw hebben adellijke families en rijke kooplieden buitenplaatsen laten aanleggen op de zandgronden bij Wassenaar. Veel landgoederen zijn in verval geraakt. Buurtschap *Maaldrift* is vernoemd naar zo'n voormalige buitenplaats.

4 Buitenplaats *Rijksdorp* veranderde begin 20e eeuw in een *villapark* naar een ontwerp van architect Brandes (Nieuwe Haagse School). In het park staan monumentale bakstenen villa's met de kenmerkende overstekende kappen en een sterk horizontale opbouw.

6 De *Berkheideduinen* tussen de Wassenaarse Slag en Katwijk zijn vernoemd naar het vroegere vissersdorp Berkhey. Dit welvende dorp verdween in de 16e eeuw onder het stuifzand. Verstuingen (de zandwolf) vormden een bedreiging voor dorpen in het achterland nadat alle bomen en struiken waren gekapt en de lagere begroeiing was weggevreten door schapen. Het gebied werd totaal onbruikbaar voor welke activiteit dan ook. Met de aanplant van onder meer uitheemse dennen kon het zand weer worden vastgelegd. Recent krijgen zandverstuivingen opnieuw een kans. Het Duinwaterleidingbedrijf werkt aan natuurherstel. Kanalen en infiltratieplassen worden drooggelegd en voedselrijke grond wordt afgegraven.

5 De zandige *geestgronden* bij *Lentevreugd* (90 ha.) waren tot voor kort in gebruik voor de bollenteelt. Nu bloeien er geen tulpen meer. De provincie Zuid-Holland heeft alle bollenboeren uitgekocht. Het gebied gaat stevig op de schop om een drassig duinmilieu te creëren. De egale bollengrond verandert in een mozaïek van duinrellen (poelen), beekjes en schraal grasland. Uitheemse runderen houden de begroeiing kort.

7 Bij Katwijk is te zien hoe in de duinen kleinschalige *akkerbouw* werd bedreven. Vlakke akkers worden omgeven door zandwallekes. Ze liggen rechts van het fietspad. Katwijkers teelden hier aardappels en rogge voor eigen gebruik. Door de verdroging moesten ze hun akkers steeds dieper uitgraven.

- Op zo. zijn de fietspaden in de duinen erg druk.
- Katwijk. Wassenaarse Slag.
- Katwijk. Rijksdorp (Wassenaar). Wassenaarse Slag Rest. Duinoord, strandpaviljoens.
- Leiden *Stationsplein* tel. 071 – 512 0068.
- Katwijk Van Galen Fietsen *Hoorneslaan* 165 tel. 071 - 402 5242 (di. gesloten).

